

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 12Csp/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323200702
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Engel
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2023:8323200702.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Jozef Engelom v spore žalobcu: UBC 2020, k.s., so sídlom Zelinárska 6, 821 08 Bratislava, správca úpadcu Silverside, a. s., v konkurze, so sídlom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava - Ružinov, IČO: 500 525 60, zastúpený: VIVID LEGAL, s. r. o., so sídlom Plynárenská 7/A, 82109 Bratislava - Ružinov IČO: 368 079 15, proti žalovanej: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom, C. XXXX/XX, XXX XX D., o zaplatenie 4.035,76 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 936 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne
zo sumy 83,33 eur od 21.3.2020 do 9.7.2020, zo sumy 15,81 eur
od 10.7.2020 do 10.8.2020,
zo sumy 83,33 eur od 21.4.2020 do 10.8.2020,
zo sumy 15,81 eur od 10.8.2020 do 9.9.2020,
zo sumy 83,33 eur od 21.5.2020 do 9.9.2020,
zo sumy 15,81 eur od 10.9.2020 do 9.10.2020,
zo sumy 83,33 eur od 21.6.2020 do 9.10.2020,
zo sumy 15,81 eur od 10.10.2020 do 10.11.2020,
zo sumy 83,33 eur od 21.7.2020 do 10.11.2020,
zo sumy 15,81 eur od 11.11.2020 do 9.12.2020,
zo sumy 83,33 eur od 21.8.2020 do 9.12.2020,
zo sumy 15,81 eur od 10.12.2020 do 11.1.2021,
zo sumy 83,33 eur od 21.9.2020 do 11.1.2021,
zo sumy 15,81 eur od 12.1.2021 do 10.2.2021,
zo sumy 83,33 eur od 21.10.2020 do 10.2.2021,
zo sumy 15,81 eur od 11.2.2021 do 10.3.2021,
zo sumy 83,33 eur od 21.11.2020 do 10.3.2021,
zo sumy 15,81 eur od 11.3.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 21.12.2020 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 23.12.2020 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.1.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur 22.2.2021 do zaplatenia,
zo sumy 127 eur od 22.3.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.4.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.5.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.6.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.7.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.8.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.9.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.10.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.11.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.12.2021 do zaplatenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.1.2022 do zaplatenia,

zo sumy 83,33 eur od 22.2.2022 do zaplataenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.3.2022 do zaplataenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.4.2022 do zaplataenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.5.2022 do zaplataenia,
zo sumy 127 eur od 22.6.2022 do zaplataenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.7.2022 do zaplataenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.8.2022 do zaplataenia,
zo sumy 83,33 eur od 22.9.2022 do zaplataenia,
a to v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50 eur mesačne, vždy k 30.dňu v mesiaci, počnúc 1.mesiacom po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku až do zaplataenia s tým, že v prípade omeškania jednej splátky, žalovaná stráca výhodu splátok.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

III. Súd žalovanej vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 1.3.2023 sa domáhal na žalovanej zaplataenia sumy 2.885,84 eur na istine, sumy 685,97 eur z titulu zmluvných úrokov, sumy 463,95 eur z titulu zmluvnej pokuty, úroku z o meškania zo sumy 723,48 eur od 1.10.2022 do zaplataenia a úroku z omeškania vo výške 5% ročne z jednotlivých omeškaných splátok vo výške 101,47 eur.

2. Žalobca žalobu tým, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo XXXXXXXXXX zo dňa X.X.XXXX žalobca poskytol žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 5.000,- eur, pričom žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver splácať úver prostredníctvom pravidelných mesačných splátok v počte 60 vo výške 127 eur vždy do 20. dňa v mesiaci. Úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 18,01 %, RPMN vo výške 19,22 %, priemerná RPMN vo výške 12,54%.

Pretože žalovaná sa dostala do omeškania so splácaním úveru, žalobca upomienkou č. 1 zo dňa XX.XX.XXXX vyzval žalovanú na zaplataenie dlžnej mesačnej splátky, ako aj na úhradu nákladov za vystavenie upomienok v zmysle Sadzobníka poplatkov žalobcu a súčasne upozornil žalovanú, že si žalobca uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t. j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania.

Žalobca výzvou s názvom „Posledná výzva“ zo dňa XX.X.XXXX vyzval žalovanú na zaplataenie dlžnej mesačnej splátky úveru a súčasne upozornil žalovanú, že si žalobca od omeškania s úhradou príslušnej splátky uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t. j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania, že vymáhanie nárokov žalobcu môže byť odovzdané do mandátnej správy a že pokiaľ dlžná suma akejkoľvek mesačnej splátky nebude uhradená a s jej úhradou bude žalovaná v omeškani so splácaním viac ako 3 mesiace, žalobca môže pristúpiť k zosplateniu celého dlhu. Posledná výzva bola žalovanej doručená dňa 22.4.2021.

3. Na základe výzvy súdu zástupca žalobcu podaním zo dňa 31.3.2023 sa vyjadril ku skúmaniu bonity žalovanej. Z obsahu vyjadrenia vyplýva, že žalovaná prostredníctvom Žiadosti o poskytnutie úveru zo dňa X.X.XXXX požiadal žalobu o poskytnutie spotrebiteľského úveru.

Súčasťou predmetnej Žiadosti boli tiež informácie poskytnuté Žalovaným v rozsahu: identifikačné údaje Žalovaného (meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, štátne občianstvo), rodinný stav, adresa trvalého pobytu a prechodná adresa, typ bývania, dosiahnuté vzdelanie, číslo bankového účtu, kontaktné údaje (v rozsahu telefónne číslo a e-mail), počet osôb vo vzťahu ku ktorým má žalovaná vyživovaciu povinnosť, typ bývania, dosiahnuté vzdelanie.

Okrem uvedených údajov žalovaná prostredníctvom Žiadosti Žalobcovi poskytla nasledovné údaje:
Hlavný zdroj príjmu, špecifikovaný nasledovne:
zamestnaný – pracovná zmluva,
priemerný čistý mesačný príjem – 371,39 eur.

Výdavky spotrebiteľa, špecifikované nasledovne:
minimálne výdavky – 199,48 eur,

Informácie o zrážkach zo mzdy realizovaných voči žalovanej a o prípadnej rozhodcovskej zmluve, ktorej zmluvnou stranou by bola Žalovaná – neuvedené.

Zhrnutie týkajúce sa príjmov a výdavkov spotrebiteľa, v nasledovnom rozsahu:

spoločné príjmy spotrebiteľa – 371,09 eur,
spoločné výdavky spotrebiteľa – 199,48 eur,
voľné zdroje spotrebiteľa – 145,87 eur,

Čestné vyhlásenia Žalovanej, o tom, že:

na majetok Žalovanej nebol vyhlásený konkurz, ani nebola povolená reštrukturalizácia, Žalovaná nie je v omeškaní s plnením svojich záväzkov voči iným veriteľom (napr. Daňový úrad, Sociálna poisťovňa), Žalovaná nie je politicky exponovaná osobou, nie je vedený súdny spor, alebo iné súdne alebo administratívne či iné konanie, ktoré by mohlo ovplyvniť schopnosť Žalovanej plniť záväzky zo záväzkového vzťahu so Žalobcom, ak takýto vzťah vznikne na základe Žiadosti, • všetky skutočnosti uvedené Žalovanou v Žiadosti a jej prílohách sú úplné a pravdivé; Žalovaná nezamĺčala žiadne skutočnosti ktoré by mohli ovplyvniť posúdenie Žiadosti; Žalovaná si je vedomá, že informácie poskytnuté Žalovanou v Žiadosti slúžia Žalobcovi ako podklad na posúdenie schopnosti Žalovanej splácať požadovaný úver. Na preukázanie tvrdení, uvádzaných Žalovanou v obsahu Žiadosti, Žalovaná spolu so Žiadosťou predložila žalobcovi tiež nasledujúce dokumenty: Občiansky preukaz Žalovaného, Preukaz poistenca Žalovaného, Rozhodnutie sociálnej poisťovne, Zmluva o účte.

Na základe informácií uvedených Žalovanou v obsahu Žiadosti, ako aj na základe dokumentov, ktoré Žalovaná Žalobcovi poskytla pred uzavretím Zmluvy mal žalobca za preukázané, že skutočnosti uvedené Žalovanou v obsahu Žiadosti sú úplné, presné a pravdivé.

Napriek uvedenému žalobca pri posudzovaní schopnosti Žalovanej, ako spotrebiteľa splácať požadovaný úver vykonal aj vlastné šetrenie, prostredníctvom informácií z príslušných databáz, a to dopytom nasledujúcich registrov:

register – CRIF - nebank,
register Register Uverov s.r.o.
Register insolvenčných

Žalobca ďalej uviedol, že skúmal ja výplatné pásky žalovanej za posledné 3 mesiace, a zohľadnil aj rezervu vo výške 15% čo predstavuje sumu 25,74 eur.

Zo všetkých vyššie uvedených a žalobcom vyhodnotených skutočností, vyplynul preukázaný záver, že pravidelné mesačné príjmy Žalovaného predstavujú sumu vo výške 371,09 eur, a zároveň pravidelné mesačné výdavky Žalovaného predstavujú sumu vo výške 199,48 eur. Uvedené zistenia Žalobcu potvrdzovali informácie, ktoré vo vzťahu k výške príjmom a výdavkom Žalovaného, Žalovaný poskytol Žalobcovi v obsahu Žiadosti. Z uvedeného vyplýva, že Žalovaný v čase posudzovania Žiadosti pravidelne disponoval voľnými zdrojmi vo výške 145, 87 eur mesačne.

Žalobca s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti a predložené dôkazy v uvedenom bode poukazoval na skutočnosť, že povinnosť žalobcu, ako veriteľa, pred poskytnutím úveru posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa - žalovaného splácať požadovaný spotrebiteľský úver bola nepochybne splnená.

Žalobca ďalej uviedol, že získané informácie posúdil a vyhodnotil. Zo zhodnotenia daných informácií vyplynul záver, že žalovaná pravidelne disponuje voľnými finančnými zdrojmi vo výške 371,09 eur mesačne. Vzhľadom na uvedené, ako aj vzhľadom na všetky Žalovaným poskytnuté informácie a čestné vyhlásenia Žalobca vyhodnotil, že úver je možné na základe Žiadosti poskytnúť. Z uvedeného dôvodu Žalobca poskytol Žalovanému spotrebiteľský úver za podmienok bližšie uvedených v článku II. Zmluvy. Žalobca zároveň poukazuje na skutočnosť, že daný postup je plne v súlade so všetkými príslušnými

právnymi predpismi, a že posúdenie schopnosti spotrebiteľa – Žalovaného splácať spotrebiteľský úver bolo Žalobcom uskutočnené s odbornou starostlivosťou.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe uznala svoj záväzok a prejavila ochotu splácania v splátkach vzhľadom a svoju situáciu.

5. Vykonaným dokazovaním, a to oboznámením sa s obsahom žaloby, vyjadrením zástupcu žalobcu, Žiadosťou o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa X.X.XXXX, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere, Upomienkou zo dňa XX.XX.XXXX, Poslednou výzvou zo dňa XX.X.XXXX, Platobnou disciplínou žalovanej, výsluchom žalovanej, súd zistil tento skutkový stav:

6. Z obsahu Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa X.X.XXXX vyplýva, že žalovaná je vydatá, býva vo vlastnom byte, nemá vyživovaciú, je zamestnaná, priemerný čistý mesačný príjem je 371,09 eur, minimálne výdavky vo výške 199,48 eur, voľné zdroje 145,87 eur.(čl. 37)

7. Z obsahu Zmluvy o spotrebiteľskom úvere čl. XXXXXXXXXX zo dňa X.X.XXXX vyplývajú nasledovné skutočnosti: (čl. 9)

Z obsahu čl. II bodu 2 Zmluvy o úvere vyplýva nasledovné:

- poskytnutá čiastka úveru: 5.000,- eur
- počet pravidelných splátok: 60
- výška pravidelnej splátky: 127 eur
- splatnosť pravidelnej splátky: 20. deň v mesiaci
- dátum splatnosti prvej splátky: XX.X.XXXX
- termín konečnej splatnosti: XX.X.XXXX
- celková čiastka na zaplatenie: 7620 eur
- úroková sadzba úveru: 18,01% ročne
- RPMN: 19,22 %
- priemerná RPMN: 12,54 %
- odplata: 18,01 %
- doba trvania zmluvy: na dobu určitú do XX.X.XXXX
- úroková sadzba pre prípad omeškania: 5,00 % ročne

Podľa čl. II bodu 5 tejto zmluvy dlžník je povinný riadne a včas splácať pravidelnú splátku, ktorá zahŕňa časť určenú na splácanie istiny a časť určenú na splácanie úrokov, ako je určené v tejto zmluve.

Podľa čl. IV tejto zmluvy dohodnutá úroková sadzba sa nemení po celý čas splácania úveru (fixná úroková sadzba). Vyčerpaný úver sa úročí na základe fixnej úrokovej sadzby až do jeho úplného splatenia.

Podľa čl. V tejto zmluvy RPMN predstavuje celkové náklady spotrebiteľa so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výška spotrebiteľského úveru. RPMN sa počíta podľa vzorca v prílohe č. 2 k zákonu o spotrebiteľských úveroch a na základe údajov platných v čase uzavretia tejto zmluvy. Celkové náklady spotrebiteľa predstavujú súčet úrokov za úver podľa tejto zmluvy. Pri výpočte RPMN sa vychádza z predpokladu, že úver je poskytnutý v deň poskytnutia úveru a v dohodnutej výške. Zmluvné strany si riadne a v súlade so zmluvou budú plniť svoje povinnosti a nedôjde k zmene splátkového kalendára. Výška RPMN je uvedená v čl. II bod 2 tejto zmluvy.

Podľa čl. IX ods. 1 tejto zmluvy ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto zmluvy, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12,00 % ročne z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

Podľa čl. IX ods. 3 tejto zmluvy ak sa dlžník dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek pravidelnej splátky alebo jej časti podľa tejto zmluvy po dobu dlhšiu ako tri mesiace, veriteľ má právo vyhlásiť okamžitú splatnosť všetkých splátok, ktoré sa podľa zmluvy mali stať splatnými v budúcnosti a požadovať ich úhradu (tzv. zosplatenie úveru). Toto právo môže veriteľ uplatniť, ak dlžník bol písomne vyzvaný na úhradu omeškanej pravidelnej splátky s upozornením na právo veriteľa vyhlásiť zosplatenie úveru.

Toto upozornenie sa dlžníkovi doručí v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením uvedeného práva veriteľa.

Podľa čl. IX ods. 4 tejto zmluvy v prípade omeškania dlžníka s úhradou zosplatnených záväzkov má veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12,00 % ročne z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

V čl. XIV zmluvy je uvedený splátkový kalendár s uvedením čísla splátky, dátumu splatnosti, výšky pravidelnej splátky a jej určenie v časti na splatenie istiny a v časti na splatenie úroku.

8. Z lustrácie žalovanej v registri CRIF – nebank vyplýva, že žalovaná nie je evidovaná ako dlžníčka . (čl. 70)

9. Z lustrácie v registri CRIF – bank vyplýva, že žalovaná nie je evidovaná ako dlžníčka. (čl. 39)

10. Z obsahu Upomienky č. X zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že predmetným listom žalobca žalovanej pripomenul, že dňa XX.XX.XXXX uplynul dátum splatnosti mesačnej splátky vo výške 127,- eur a žiadal žalovanú, aby dlžnú čiastku uhradila v lehote do 3 dní. Zároveň bola žalovaná upozornená, že od omeškania s úhradou mesačnej splátky si žalobca uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním s úhradou, a to zmluvnú pokutu a úrok z omeškania. Žalovaná si upomienku č. 1 prevzala. (čl. 15)

11. Z obsahu Poslednej výzvy zo dňa XX.X.XXXX žalobca žalovanej uviedol, že napriek listovej upomienke neeviduje úhradu mesačných splátok vo výške 523,81 eur a nákladov za vystavenie listových upomienok vo výške 4,- eur. Zároveň žalobca žalovanej oznámil, že od omeškania s úhradou mesačných splátok v predpísanom termíne splatnosti si uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním s úhradou dlhu, a to zmluvnú pokutu a úrok z omeškania. Žalobca zároveň vyzval žalovanú k úhrade dlžnej sumy v lehote do 3 dní od doručenia výzvy a upozornil ju, že pokiaľ dlžná suma akejkoľvek mesačnej splátky nebude uhradená a s jej úhradou bude v omeškaní so splácaním viac ako 3 mesiace, žalobca môže pristúpiť k zosplatneniu celého dlhu. Túto výzvu si žalovaná prevzala dňa XX.X.XXXX(čl. 10)

12. Z Platobnej disciplíny žalovanej vyplýva, že žalovaná zaplatila žalobcovi splátky v celkovej výške 4.064,-eur.

13. Žalovaná na pojednávaní nepoprela skutočnosť, že uzavrela úverovú zmluvu so žalobcom a taktiež nepoprela ani to, že prestala úver splácať a ako dôvod uviedla svoju finančnú situáciu.

Požadovala splácanie v splátkach po 50,-eur mesačne vzhľadom na to, že je dôchodkyňou, poberá dôchodok vo výške 495,-eur mesačne, platí 220,-eur za byt, 40,-eur za elektrinu, 10,-eur za TKR.

14. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobe bolo potrebné vyhovieť iba čiastočne.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 1.1.2017 prvá a druhá veta (ďalej len „zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa

Podľa § 2 písm. a) zákona účinného od 1.12.2011 sa spotrebiteľom na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania

Podľa § 2 písm. b) zákona účinného od 1.6.2010 sa veriteľom na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) zákona účinného od 11.6.2010 sa na účely tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa ust. § 7 ods. 1 zákona účinného od 10.6.2013 veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa ust. § 7 ods. 16 zákona účinného od 1.1.2017 veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa ust. § 7 ods. 17 účinného od 1.1.2017 vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi;

ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa ust. § 7 ods. 27 zákona účinného od 1.1.2017 do 30.4.2018 veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní pri posudzovaní položiek podľa odseku 20, ktoré sa použijú pri výpočte ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a príjem spotrebiteľa.

Podľa ust. § 9 ods. 1 zákona účinného od 1.6.2010 do 30.4.2018 zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 zákona účinného od 1.4.2015 do 30.4.2018 zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 Zákona účinného od 1.4.2015 do 30.4.2018 spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

Podľa § 11 ods. 2 Zákona účinného od 1.1.2017 do 30.4.2018 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

16. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného od 1.11.2008 (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.11.2008 spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.3.2010, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 a ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) účinného od 1.1.2008 Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného od 1.6.2014 ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o

stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného od 1.7.2011 ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992 ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 53b Občianskeho zákonníka účinného od 1.6.2010 ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškание s plnením záväzku spotrebiteľa spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 13.6.2014 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2004 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992 ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 545a Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškani. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

17. Podľa § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza

z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 1a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 3a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.

18. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola dňa X.X.XXXX uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere. Pre posúdenie okolností, či ide o spotrebiteľský úver, nie je rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje (zmluva o pôžičke, zmluva o úvere, nepomenovaná zmluva), ale dôležité je, že ide o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Rozdiel medzi spotrebiteľskými úvermi na jednej strane a inými úvermi na druhej strane, v ktorom prípade možno vzťah posudzovať ako obchodný, spočíva predovšetkým v charaktere subjektov takéhoto vzťahu. Žalobca je právnickou osobou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytuje spotrebiteľské úvery a žalovaná je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorému bol poskytnutý úver.

19. V danom prípade sa jedná tiež o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ fakticky vo väčšine prípadov možnosť tieto podmienky ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv, keďže sa vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Ochrana spotrebiteľa sa týka najmä formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

20. Z ustálenej judikatúry Súdného dvora Európskej únie je ochrana zavedená smernicou 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmlúvach založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Čl. 6 ods. 1 tejto Smernice 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý zistí nekalú povahu zmluvnej podmienky, prináleží jednak bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ predložil v tejto súvislosti návrh, vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú z takého zistenia, s cieľom zabezpečiť, aby touto podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný, a jednak v zásade na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže bez uvedenej podmienky naďalej existovať. Vnútroštátny súd

je povinný preskúmať ex offa nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

21. Na základe vykonaného dokazovania má teda súd za preukázané, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa X.X.XXXX bol poskytnutý žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 5.000,-eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť s úrokom vo výške 18,01 % ročne v 60-tich splátkach vo výške po 127 eur mesačne s prvou splátkou splatnou dňa 20.4.2018. Súd mal tiež za preukázané, že žalovaná sa dostala so omeškania s úhradou splátky splatnej dňa XX.XX.XXXX. Na omeškanie s úhradou tejto splátky bola žalovaná upozornená upomienkou zo dňa XX.XX.XXXX.

22. Z platobnej disciplíny vyplýva, že žalovaná uhradila žalobcovi celkom z poskytnutého úveru sumu 4064,-eur. V konaní je nesporné, že žalobca listom zo dňa 19.4.2021 označeným Posledná výzva vyzval žalovanú na zaplatenie dlžných splátok vo výške 523,81 eur.

23. Pretože v danej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, súd skúmal aj skutočnosť, či žalobca pred uzavretím zmluvy so žalovanou skúmal bonitu t.j. schopnosť žalovanej splácať úver. Povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa chráni nielen samotného spotrebiteľa pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti splácať úver, ale sprostredkovane aj spoločnosť ako celok, nakoľko predchádza negatívnym sociálnym dôsledkom platobnej neschopnosti v podobe pádu spotrebiteľa a osôb na ňom závislých do verejnej sociálnej siete, narušených rodinných a sociálnych vzťahov a pod. V neposlednom rade chráni aj veriteľov, lebo odborné posúdenie bonity spotrebiteľa pri žiadosti o ďalší úver znižuje riziko veriteľov, ktorí rovnakému spotrebiteľovi poskytli úvery alebo iné služby už skôr. Veriteľ má teda zákonnú povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne u zamestnávateľa a zistené údaje konfrontovať s údajmi z verejne dostupných databáz.

24. Súdny dvor (druhá komora) EÚ v rozsudku vo veci C-679/18, OPR-Finance s. r. o. proti GK rozhodol, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offa existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

25. Je pravdou, že v danej veci žalobca pred uzavretím zmluvy si vyžiadal informácie o žalovanej z registra CRIF – bankové subjekty, CRIF – nebankové subjekty, ako údaje z registra insolvenčie, pričom podľa zistených údajov žalovaná nebola vedená ako dlžníčka.

Podľa vyjadrenia žalobcu zistené príjmy žalovanej boli 371,09 eur a výdavky vo výške 199,48 eur a voľné zdroje predstavovali sumu 145,87 eur, avšak v tejto súvislosti súd poukazuje na to, že žalobca nebral v úvahu životné minimum v tom čase vo výške 198,09 eur a taktiež žalobca nemal preukázané ďalšie výdavky žalovanej na domácnosť spojené s užívaním byt- SIPO poplatky a pod.

26. Podľa názoru súdu nepostačuje, aby si veriteľ údaje o potenciálnom dlžníkovi len zabezpečil, ale musí ich aj racionálne a ekonomicky vyhodnotiť tak, že schopnosť dlžníka úver splácať je splnená v rozsahu ako predpokladá § 7. Pre súd je zrejmé, že žalobca v danom prípade pri posúdení bonity žalovanej nezohľadnil a nezisťoval výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb žalovanej ako spotrebiteľa – najmä bývanie a zdravotná starostlivosť s ohľadom na dobu, na ktorú sa úver poskytol - 5 rokov vo výške 5.000,- eur pri jedinom príjme žalovanej vo výške 371,09 eur. V prípade ako je tento, ak veriteľ údaje o bonite dlžníka, ktorými disponuje, vyhodnotí v hrubom rozpore s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné mať za to, že hrubo porušil povinnosť konať s odbornou starostlivosťou vyplývajúcou z tohto ustanovenia.

27. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je súd toho názoru, že v tomto prípade žalobca hrubo porušil svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, čoho následkom je jednak nemožnosť žalobcu žiadať od žalovanej zaplatenie celého úveru naraz a jednak sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

28. Z vyššie uvedených dôvodov žalobca nemohol ani vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, avšak je zrejmé, že ku dňu rozhodovania súdu už boli splatné všetky splátky, z tohto dôvodu súd priznal žalobcovi sumu vo výške 936,-eur, z dôvodu, že žalovaná mala vrátiť žalobcovi poskytnutý úver vo výške 5.000,-eur splátkami v počte 60 čo pri bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru predstavuje splátku vo výške 83,33 eur mesačne. ($5.000 : 60 = 83,33$)

29. Žalovaná uhradila žalobcovi celkom 4064 eur a tak nevrátený rozdiel, ktorý súd priznal žalobcovi predstavuje sumu 936,-eur ($5.000 - 4064 = 936$).

30. Z tohto dôvodu súd priznal žalobcovi sumu 936,-eur a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

31. Súd priznal žalobcovi aj uplatňovaný úrok z omeškania vo výške 5% ročne z jednotlivých dlžných splátok odo dňa nasledujúceho po splatnosti splátok, tak ako ich žalobca uplatnil, pretože je nesporné, že žalovaná sa dostala do omeškania so zaplatením splátok..

32. Žalobca v žalobe uplatňoval aj úrok vyčíslený vo výške 685,97 eur, avšak súd tento nárok žalobcu zamietol, z dôvodu, že súd konštatoval, že v danej veci je úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov.

33. Pre úplnosť súd tiež poukazuje aj na to, že žalobcovi by podľa názoru súdu nepatrilo ani nárok na zmluvný úrok, ktorý v zmluve o spotrebiteľskom úvere bol dojednaný vo výške 18,01% ročne. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode zmluvných strán a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

34. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Dobrými mravmi (boni mores), ktoré sú používané ako kritérium, u ktorého je daný osobitný záujem na ich dodržiavaní, nie sú zákonom definované. V súdnej praxi sú všeobecne posudzované ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. Ich obsah spočíva v uvedenom mimoprávnom súbore pravidiel správania, ktorý je všeobecne uznávaným vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi a rešpektuje právne princípy spoločenského poriadku. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, ak odporuje takýmto pravidlám chovania, ktoré povahu právnych noriem samé osebe nemajú.

35. Dohodnuté úroky sú odplatou za užívanie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu a na to, že ich výška je v rozpore s dobrými mravmi nemá vplyv, že táto bola dobrovoľne dohodnutá. V súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny, teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi, podľa súdnej praxe, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania, stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

36. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky,

rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom.

37. Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch poskytovaných v danom čase na obdobie 5 rokov vo výške 5,35%.

38. Úroková sadzba z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy je viac ako trojnásobne vyššia ako priemerné sadzby úrokov z úverov poskytovaných úverovými inštitúciami v rovnakom období. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

39. Žalobca v žalobe uplatňoval aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 463,95 eur, pričom zmluvná pokuta bola vyčíslená vo výške 10% z dlžných splátok od omeškania splátky do podania žaloby na súd. Žalobca si uplatnil tento nárok v zmysle zmluvných dojednaní a to čl. IX., bod 1. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V tomto smere súd uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k.: 5Csp/99/2018-319 zo dňa 10.10.2019, súd vo svojom rozhodnutí určil, že: „že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorené medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným (spol. Silverside, a. s.) uvedené: v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 1 v znení: „Ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p. a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.“, a v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 4 v znení: „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p. a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.“ sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné.“ Vyššie uvedené rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo potvrdené odvolacím súdom rozsudkom zo dňa 29.04.2021 vo veci sp. zn. 9CoCsp/23/2020.

40. Ak súd v individuálnom spore rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, že konkrétna podmienka je neprijateľná alebo neplatná (§ 298 CSP), ide o vyriešenie sporu medzi konkrétnym dodávateľom a spotrebiteľom. Súd vo výroku svojho rozhodnutia neuvádza povinnosť dodávateľa zdržať sa ďalšieho používania tejto podmienky. Napriek tomu však prichádza do úvahy precedenčný charakter uvedeného rozsudku, keď v iných sporoch medzi spotrebiteľom a dodávateľom procesný útok, resp. procesná obrana (čl. 6 ods. 1 CSP) môžu byť založené na inom rozsudku súdu, ktorý sa týka rovnakej veci. Napriek tomu, že súd v rozsudku, ktorý sa týka individuálneho sporu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, nezakazuje dodávateľovi ďalšie použitie dotknutej zmluvnej podmienky, táto povinnosť dodávateľovi vyplýva z hmotnoprávneho ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Porušenie tejto zákonnej povinnosti môže mať za následok absolútnu neplatnosť dotknutej časti spotrebiteľskej zmluvy, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia a napokon právo na náhradu škody. V konaní o týchto nárokoch sa už nemusí dokazovať neprijateľnosť dotknutej zmluvnej podmienky.

41. Ak si dodávateľ v inštančnom postupe používanie problémovej klauzuly neobhájil, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho (opakovaného, súvislého) používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie prizná. Každopádne však ide o protiprávny stav, za ktorý je zodpovedný dodávateľ, ktorý na súdoch sústavne (porovnaj čl. 7 Smernice 93/13/EHS) plnenia z judikovaných neprijateľných zmluvných podmienok uplatňuje a doslova v nie dobrej viere „skúša“, ktorý súd mu plnenie prizná - (pozri rozsudok KS Prešov sp. zn. 6Co/91/2011 zo dňa 24.04.2012).

42. Podľa názoru súdu zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute nebolo ani individuálne dojednané. Pre posúdenie, či zmluvná podmienka bola individuálne dojednaná, je podstatné, či sa mal spotrebiteľ možnosť s ňou pred podpisom zmluvy oboznámiť, a či mohol ovplyvniť aj jej obsah. Pokiaľ sa so zmluvnou podmienkou oboznámiť mohol, ale nemohol ovplyvniť jej obsah, tak nemožno hovoriť o individuálne dojednanej zmluvnej podmienke. Za individuálnu, so spotrebiteľom dojednanú zmluvnú podmienku, možno považovať len takú, ktorá bola predmetom rokovaní zmluvných strán medzi účastníkmi zmluvy v procese jej kontraktácie a jej znenie bolo spoločným konsenzom zmluvných strán vyplývajúcich z týchto rokovaní. Žalovaná ako spotrebiteľka nemala možnosť ovplyvniť uvedené zmluvné dojednanie, preto sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalovaná ako spotrebiteľka zmluvnú pokutu osobitne nevyjedнала, mohla len zmluvu vrátane jej príloh ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa jej podmienkam.

43. Súd tiež poukazuje, že táto zmluva je typicky formulárová zmluva, ktorú uzatvoril dodávateľ so spotrebiteľom a teda jednoznačne sa jedná o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle príslušných ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd v rámci takýchto zmlúv ex offio skúma to, či neobsahujú neprijateľné zmluvné podmienky a či na základe takýchto podmienok si dodávateľ neuplatňuje nárok voči spotrebiteľovi.

44. V tejto súvislosti súd za nevyhnutné považuje poukázať aj na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa článku 5 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa.

45. Z týchto dôvodov súd nárok žalobcu na zaplatenie uplatňovanej zmluvnej pokuty zamietol.

46. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

47. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Platí teda, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu, naopak, žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá.

48. V danom prípade súd o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 21 CSP, pretože predmetom konania bolo zaplatenie sumy 4035,76 eur s príslušenstvom (2885,84 eur istina, 685,97 eur zmluvné úroky, 463,95 eur zmluvná pokuta.) Súd priznal žalobcovi sumu 936,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Z uvedeného teda vyplýva, že v konaní mala väčší úspech žalovaná, avšak žalovanej žiadne trovy nevznikli, preto súd žalovanej vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

49. Podľa § 232 ods.4 CSP súd umožnil žalovanej splácanie v splátkach po 50,-eur mesačne a to pod stratou výhody splátok, vzhľadom na to, že žalovaná je starobná dôchodkyňa, poberá dôchodok vo výške 495,-eur mesačne, z toho platí poplatky za užívanie bytu vo výške 220,-eur mesačne, 40,-eur mesačne za elektrinu a 10,-eur za TKR.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.